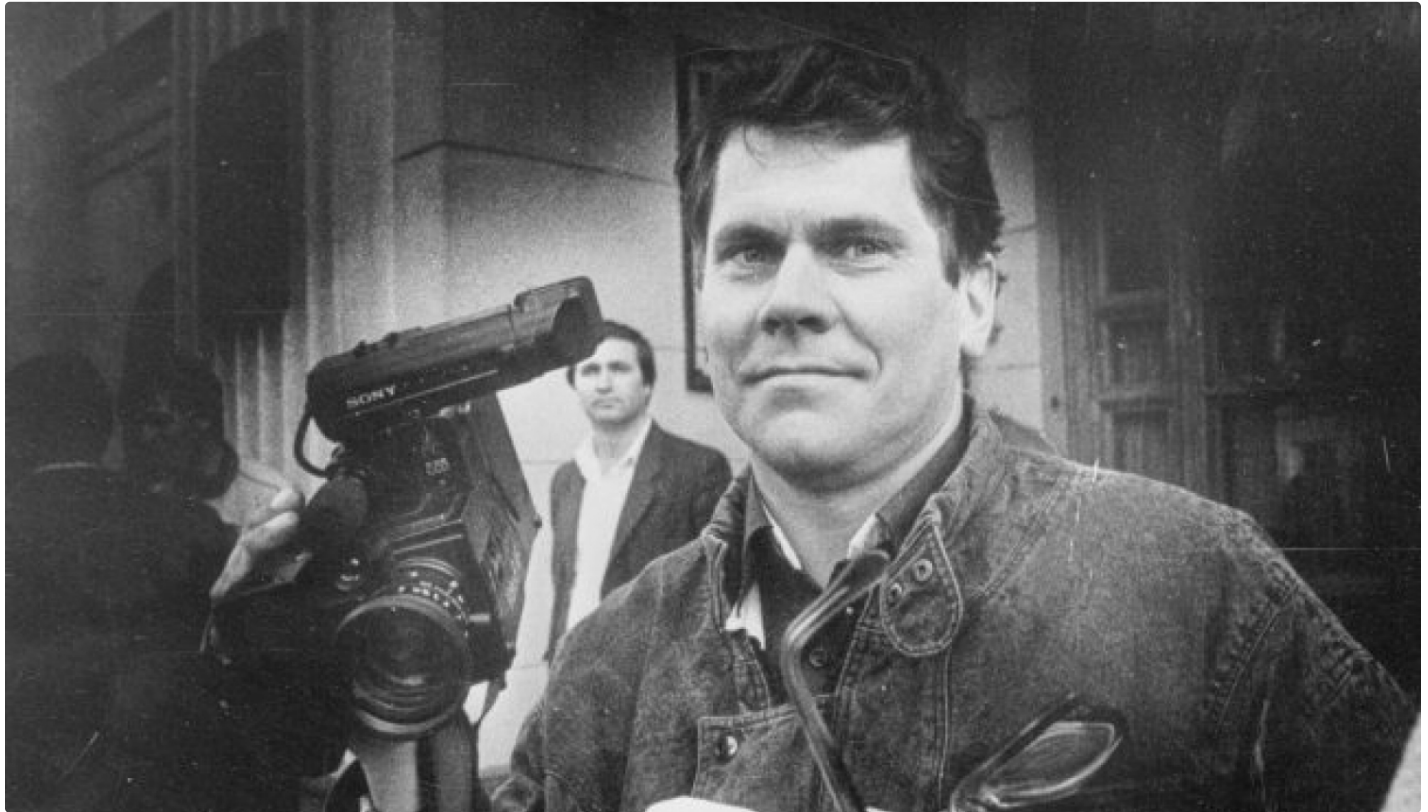

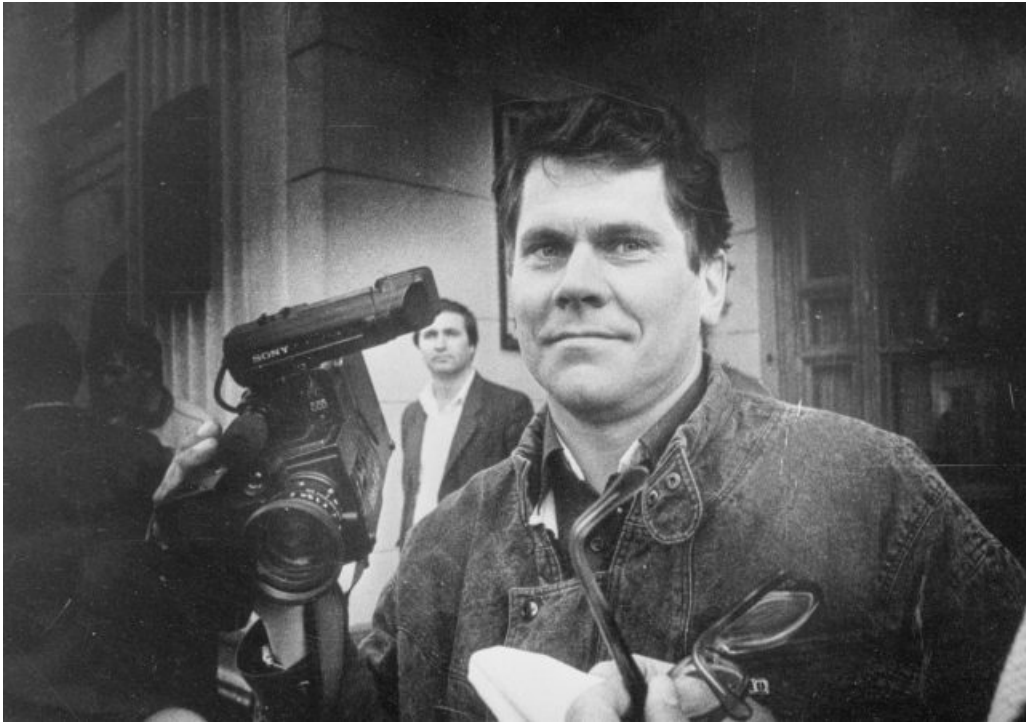
Nacionālais kino
centrs

LKA konference „Būt Jurim Podniekam”

Publicēts: 02.12.2020.

2020. gada decembrī svinam režisora un operatora Jura Podnieka (1950–1992) 70 gadu jubileju. 4. decembrī notiks Latvijas Kultūras akadēmijas (LKA) zinātniski mākslinieciskā konference “Būt Jurim Podniekam”, kuras programmā ir zinātniski referāti, starptautiska ekspertu diskusija, materiāli par Jurim Podniekam veltītas filmas tapšanu un Podnieka daiļrades kontekstā veidotu studentu filmu skate. Konferences “Būt Jurim Podniekam” pasākumi būs pieejami ikvienam interesentam – norises tiks pārraidītas tiešsaistē LKA „Facebook” lapā visas dienas garumā.

Juris Podnieks

Konference *Būt Jurim Podniekam* veltīta dažādiem J. Podnieka daiļrades un dokumentālā kino aspektiem, analizējot tos gan no akadēmiskās pētniecības, gan mākslinieciskās izpētes rakursiem. Sekcijas pirmās daļas – zinātniskās izpētes – atklāšanas referātā kino zinātnieks Agris Redovičs iezīmēs Rīgas kinostudijas dokumentālistikas vidi, kurā savu darbību sāka J. Podnieks. Par pirmsatmodas laika zīmi kļuvusi dokumentālista filma *Vai viegli būt jaunam?* (1986) tiks analizēta divos referātos: LKA doktorantūras studente Daniela Zacmane pētīs filmas melodramas modalitāti, savukārt kino zinātniece Elīna Reitere (interneta kinožurnāls *Kino Raksti*) pievērsīsies filmas izrādīšanai un recepcijai 1987. gada Leipcigas Dokumentālo un animācijas filmu festivālā. Laimas Graždanovičas (Latvijas Mākslas akadēmija) referātā tiks analizēts monumentālais daudzsēriju dokumentālo filmu cikls *Mēs* (starptautiskais nosaukums *Hello, Do You Hear Us?*; 1989) – Padomju Savienības sabrukuma tuvplāns vairākās padomju republikās. Jura Podnieka studijas izveidei un producenta lomai filmu ražošanā pievērsīsies kinozinātniece Zane Balčus (LKA), pētot režisora vārdā nosauktās studijas veidošanos un darbību. LKA asociētais profesors un režisors Dāvis Šimanis pievērsīsies Jura Podnieka dokumentālā kino veidošanai pēc spēlfilmu loģikas un iecerei par spēlfilmu *Jāzeps un viņa brāļi*.

Sekcijas otrajā daļā – mākslinieciskajā izpētē – ietverta diskusija *Juris Podnieks un laiku zvaigznāji* (angļu valodā), kurā piedalīsies akadēmiskās jomas pārstāvji un nozares eksperti: producente, Jura Podnieka radošā domubiedrene un Latvijas Kultūras akadēmijas lektore Antra Cilinska, TV nozares eksperts Ričards Krīzijs (Richard Creasey, Lielbritānija), kurš, sākot ar darbu *Mēs* tapšanu, sadarbojās ar J. Podnieku; dokumentālā kino konsultants Tue Stēns Millers (Tue Steen Müller, Dānija) un kino režisors un LKA Nacionālās filmu skolas vadītājs Jānis Putniņš, sarunu vadīs Zane Balčus. Sarunas ietvaros dalībnieki diskutēs par dažādām tēmām – Jura Podnieka radošās darbības nozīmei savā laika starptautiskās dokumentālistikas kontekstā, filmas *Vai viegli būt jaunam?* tapšana politiskās pārbūves procesu laikā, Jura Podnieka dokumentālistikas rokraksts un citām.

Pēc diskusijas Jura Podnieka studijas vadītāja un producente Antra Cilinska piedāvās ieskatu topošās filmas *Podnieks par Podnieku* veidošanā (režisore Anna Viduleja). Kā par Jura Podnieka personību un viņa filmogrāfijas nozīmīgumu stāstīt šodien, kā rast piemērotāko risinājumu un ar kādiem izaicinājumiem saskaras filmas veidotāji – tie būs šīs prezentācijas galvenie uzsvāri. Īpaši tādēļ, ka par Juri Podnieku ir saglabāties ļoti daudz liecību video un audio formātā, drukātos materiālos, laikabiedru atmiņās un viņa paša rakstītos tekstos.

Izpētes dienas noslēgumā būs iespējams noskatīties vairākas LKA Nacionālās Filmu skolas audiovizuālās mākslas bakalaura programmas studentu etides par tēmu *Laikabiedra portrets darbībā*. NFS vadītāja Jāņa Putniņa vadībā studenti mācību procesa ietvaros noskatījušies visas Jura Podnieka režisētās filmas un vēlāk veidojuši savu kursabiedru portretus. Līdzīgi kā J. Podnieka

dokumentālajā manierē – arī studentiem, kuri šajā gadījumā veica mācību uzdevumu bez atsevišķi piesaistīta operatora vai montāžas režisora, bija jāspēj iedzījināties portretējamajā varonī.

Juris Podnieks savu darbību sāka kā operators Rīgas kinostudijā, uzņemot kinožurnālus un dokumentālas filmas. Ar operatora darbu pie Herca Franka filmas *Aizliegtā zona* (1975) Podnieks ieguva operatora diplomu Vissavienības Valsts kinematogrāfijas institūtā Maskavā, bet jau pavisam drīz ar tematisko kinožurnālu *Šūpulis (Padomju Latvija Nr.3, 1977)* viņš debitēja kā režisors. Kopš 20. gadsimta 80. gadu sākuma katra viņa uzņemtā filma kļuva par nozīmīgu māksliniecisku un sabiedrisku notikumu. Filmas *Vai viegli būt jaunam?* ietekme mērojama ne tikai Latvijas kinomākslas kontekstā, bet visā padomju sistēmā, kļūstot par vienu no virzītājspēkiem pretī impērijas galam. Tieši J. Podnieks kopā ar saviem kolēģiem un domubiedriem to fiksēja, šajos darbos (*Mēs un Krustceļš* (1990)) meklējot jaunu tēlainību laikmetam un cilvēkiem, kas tiecās pretī brīvībai un neatkarībai.

Konferences programma pieejama LKA mājaslapā un [ŠEIT](#). Konference notiek LKA konferenču sērijas “Kultūras Krustpunkti XIV” un Valsts pētījumu programmas projekta “Kultūras kapitāls kā resurss Latvijas ilgtspējīgai attīstībai”/CARD ietvaros.

Valstī noteiktās ārkārtas situācijas un pulcēšanās ierobežojumu dēļ konferenci varēs vērot tikai tiešsaistē – [facebook.com/LKAKademija](https://www.facebook.com/LKAKademija).

<https://www.nkc.gov.lv/lv/jaunums/lka-konference-jurim-podniekam>